

які у всіх ситуаціях поведуться морально, гостро відчують добро і зло, співпереживають і співчують успіхам і недолікам студентів, зорієнтовані на досягнення змістовних цілей, а моральні засоби завжди підпорядковують цим цілям.

Література:

1. Донцов А. В. Моральна культура вчителя: монографія. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 240 с.
2. Зайченко І. В., Каленський А. А., Мельничук Т. Ф. Етика викладача вищої школи : навч. посіб. Київ : ЦП «Компрінт», 2013. 320 с.
3. Каленський А. А., Лузан П. Г., Ваніна Н. В., Пащенко Т. М. Стандартизація професійної освіти: теорія і практика: монографія. Житомир: Полісся, 2018. 256 с.
4. Каленський А. А. Система розвитку професійно-педагогічної етики у майбутніх викладачів спеціальних дисциплін вищих навчальних закладів аграрної та природоохоронної галузей : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Київ, 2016. 498 с.
5. Конфуціанство // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (гол. редкол.) та ін. Київ : Інститут філософії імені Григорія Сковороди НАН України : Абрис, 2002. 742 с.
6. Тимочків П.М., Тимочків Ю.В. Біоетика: витоки, етапи, становлення. *Біоетика в системі охорони здоров'я і медичної освіти*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Львів: ЛНМУ ім. Д.Галицького, 2009. С. 509–510.
7. Сенека, Л.-А. Діалоги / пер. з латин. А. Содомора. Львів : Апріорі, 2016. 320 с.

*Людмила Майборода,
науковий співробітник лабораторії дистанційного професійного навчання
Інституту професійно-технічної освіти НАПН України,
м. Київ (Україна)*

МЕТОДИКА САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Підвищення рівня професійної компетентності майстрів виробничого навчання, їх професійного розвитку є актуальним питанням у сучасній системі професійної (професійно-технічної) освіти. Професійний розвиток майстрів виробничого навчання, відповідно й професійна компетентність, значною мірою залежить від індивідуальної самоосвіти яка набувається поза навчальними закладами шляхом самостійної роботи. Самоосвіта педагогічних працівників задекларована у законодавчих і нормативних актах, а саме:

- Закон України «Про освіту», де зазначається що професійний розвиток педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту;
- Національна доктрина розвитку освіти: «Підготовка педагогічних і науково-педагогічних працівників, їх професійне самовдосконалення – важлива умова модернізації освіти»;
- Порядок підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, в якому самоосвіта визначається як один із видів підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Проведений аналізу педагогічної літератури й наукових праць з дослідження питань самоосвіти педагогічних працівників (І. Андрущук, О. Самойленко, О. Щербак та ін.), зокрема самоосвіти майстрів виробничого навчання (Н. Ничкало, Н. Самойленко та ін.), дає нам можливість *самоосвіти майстрів виробничого навчання* розуміти як самостійну пізнавальну діяльність майстрів виробничого навчання, що набувається поза навчальними закладами та визначається високим рівнем самомотивації, самоаналізу, самовизначенні, самоорганізації, самонавчання, самоконтролю, самооцінки, самореалізації праці.

Методика самоосвітньої діяльності з підвищення професійної компетентності майстрів виробничого навчання, на нашу думку, має складатися з трьох етапів (підготовчого, діяльнісного, узагальнюючого), які мають на меті виконання майстрами самостійних послідовних дій (рис.1).

На підготовчому етапі – це *самомотивація* (набір основних мотивів, що спонукають до здійснення певних дій, виконання призначених цілей [1]); *самоаналіз* (процес і результат рефлексії власної професійної діяльності задля її вдосконалення [2]); *самовизначення* (самостійне визначення напрямку самоосвіти з врахуванням власних пізнавальних професійних, фахових, індивідуальних й особистих інтересів). На діяльнісному етапі – *самоорганізація* (здатність самостійно, без зовнішнього впливу, організувати власну діяльність [4]); *самонавчання* (діяльність направлена на самостійне оволодіння знаннями, вміннями, навичками [2]); *самоконтроль* (усвідомлена регуляція власної поведінки і діяльності з метою забезпечення відповідності результатів

поставленим цілям і завданням, попередженні і виправленні допущених помилкових дій [3, 4]). На узагальнюючому етапі– *самооцінка* (особисте оцінювання стану самоосвітньої діяльності [2, 4]); *самореалізація* (процес втілення результату самоосвіти у професійну діяльність [1]).

Рис. 1. Методика самоосвітньої діяльності з підвищення професійної компетентності майстрів виробничого навчання

Ризиками впровадження методики самоосвітньої діяльності з підвищення професійної компетентності майстрів виробничого навчання, на нашу думку, можуть стати: відсутність або недостатня мотивація майстрів виробничого навчання; брак часу аби отримувати рівень їх самоорганізації (уміння і навички управління власним часом, діяльністю тощо); недостатнє забезпечення необхідними умовами самоосвіти (організаційні, педагогічні, технічні тощо).

Очікуваними результатами впровадження методики самоосвітньої діяльності з підвищення професійної компетентності майстрів виробничого навчання є формування чіткої системи планування самоосвіти майстрів, підвищення їх рівня самоосвітньої діяльності та професійної компетентності.

Література:

1. Аніщенко О.В., Смоляна Н.В. Теоретичне і виробниче навчання у професійно-технічних навчальних закладах : короткий термінологічний словник. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 103 с.

2. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
3. Педагогічна книга майстра виробничого навчання: Навч.-метод. Посібник / Н.Г. Ничкало, В. О. Зайчук, Н. М. Розенберг та ін.; За ред. Н. Г. Ничкало. Київ: Вища шк., 1992.-334 с.
4. Професійна освіта: Словник: Навч. посіб./ Уклад. С.У. Гончаренко та ін.; за ред. Н.Г. Ничкало. Київ: Вища шк., 2000. 380с.